

Chambre des représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1998 - 1999 (*)

28 AVRIL 1999

PROPOSITION DE LOI

modifiant les articles 144, 162 et 163 du Code civil

(Déposée par M. Geert Versnick)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La majorité de nos concitoyens considèrent toujours que le mariage constitue le cadre idéal pour la cohabitation durable de deux personnes.

Le Code civil ne contient aucune définition du mariage et ne précise pas non plus que les personnes qui désirent contracter mariage doivent être de sexe différent. La doctrine et la jurisprudence ont toutefois toujours considéré la différence de sexe comme une condition positive pour pouvoir contracter mariage. Cela s'explique par le fait que, par le passé, le but exclusif ou essentiel du mariage était la procréation. Etant donné que, jusqu'à nouvel ordre, deux personnes du même sexe ne sont pas en mesure de procréer, la doctrine et la jurisprudence sont toujours parties du principe que les futurs époux devaient être de sexe différent. Elles ont été confortées dans leur

(*) Cinquième session de la 49ème législature

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1998 - 1999 (*)

28 APRIL 1999

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de artikelen 144, 162 en 163 van het Burgerlijk Wetboek

(Ingediend door de heer Geert Versnick)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In onze samenleving wordt het huwelijk door de meerderheid van de bevolking nog steeds beschouwd als de ideale basis voor het duurzaam samenleven van twee personen.

In het Burgerlijk Wetboek wordt nergens een definitie van het huwelijk gegeven en wordt evenmin bepaald dat de twee personen die in het huwelijk willen treden van een verschillend geslacht moeten zijn. In de rechtsleer en rechtsspraak is men er echter steeds vanuit gegaan dat het geslachtsverschil een positieve vereiste is om een huwelijk te kunnen sluiten. Dit is te verklaren doordat het huwelijk vroeger uitsluitend of in de eerste plaats werd gesloten om kinderen te verwekken. Vermits personen van hetzelfde geslacht, tot nu toe, niet in staat zijn bij elkaar kinderen te verwekken, werd er door de rechtsleer en rechtsspraak vanuit gegaan dat de huwelijks-

(*) Vijfde zitting van de 49ste zittingsperiode

thèse par les articles 162 et 163 du Code civil, qui prohibent le mariage entre le frère et la soeur, entre l'oncle et la nièce et entre la tante et le neveu.

Le mariage est de plus en plus perçu, ces dernières décennies, comme le fondement d'une vie de couple durable. La procréation n'est plus associée au mariage et n'est plus considérée comme la finalité principale de cette union. Il y a, d'une part, des couples mariés qui vivent ensemble durablement et qui choisissent délibérément de ne pas avoir d'enfant et, d'autre part, des couples qui vivent ensemble durablement et qui ont des enfants sans contracter mariage.

Le mariage est vécu et perçu, par la société actuelle, comme un engagement entre deux personnes dont le but principal est de créer une union durable. Le mariage permet aux deux partenaires de consacrer, vis-à-vis du monde extérieur, le lien qui les unit et les sentiments qu'ils éprouvent l'un pour l'autre.

Étant donné que le mariage sert désormais essentiellement à extérioriser et à consacrer le lien intime unissant deux personnes et qu'il a perdu son caractère procréatif, il n'y a aucune raison de ne pas le rendre accessible à des personnes du même sexe. Les personnes du même sexe qui souhaitent vivre ensemble durablement et qui éprouvent le besoin de manifester et de consacrer cette union et les sentiments qui l'accompagnent doivent en effet également en avoir la possibilité.

partners van een verschillend geslacht moeten zijn. De rechtsleer en de rechtspraak vonden steun voor hun stelling in de artikelen 162 en 163 van het Burgerlijk Wetboek die de huwelijksbeletselen tussen broer en zuster, oom en nicht en tante en neef bevatten.

De jongste decennia wordt het huwelijk steeds meer gezien als de basis voor het duurzaam samenleven van twee personen. Het verwekken van kinderen is niet langer gekoppeld aan het sluiten van een huwelijk en wordt niet langer als het belangrijkste doel van deze verbintenis gezien. Enerzijds zijn er gehuwde koppels die duurzaam samenwonen en er bewust voor kiezen geen kinderen bij elkaar te verwekken en anderzijds zijn er koppels die duurzaam samenleven en bij elkaar kinderen verwekken, zonder de verbintenis van het huwelijk aan te gaan.

Het huwelijk wordt in onze hedendaagse samenleving beleefd en aan gevoeld als een verbintenis tussen twee personen, met als voornaamste doel een duurzame samenlevingsband te creëren. Het huwelijk biedt beide partners de mogelijkheid de band en de gevoelens die ze voor elkaar hebben tegenover de buitenwereld te bevestigen.

Vermits het huwelijk nu voornamelijk dient om de innige band die tussen twee personen bestaat te veruiterlijken en te bevestigen en zijn procreatief karakter verloren heeft, is er geen enkele reden om het huwelijk niet open te stellen voor personen van hetzelfde geslacht. Personen van hetzelfde geslacht die duurzaam willen samenleven en de behoefte voelen deze samenlevingsband en de gevoelens die ermee gepaard gaan, te uiten en te bevestigen moeten hiertoe immers ook de mogelijkheid krijgen.

COMMENTAIRE DES ARTICLES**Art. 2**

Le Code civil ne contient aucune définition du mariage. La définition proposée dans cet article part du principe que le mariage est un contrat solennel et que les deux partenaires sont du même sexe ou de sexe différent. En prévoyant explicitement dans le Code civil que deux personnes du même sexe peuvent se marier, il est mis fin à un empêchement au mariage consacré par la jurisprudence et la doctrine. Le mariage devient donc accessible aux homosexuels.

Le mariage est défini comme un contrat solennel ayant pour but principal l'union durable de deux personnes. Cette définition ne peut être interprétée de façon restrictive: c'est aux intéressés qu'il appartient de déterminer ce qui motive leur choix, le désir d'établir une union durable pouvant être un de leurs motivations.

Art. 3

L'article 162 du Code civil prévoit que le mariage entre le frère et la soeur est prohibé. Cette interdiction est étendue, deux frères ou deux soeurs ne pouvant pas non plus se marier.

Art. 4

L'article 163 du Code civil interdit le mariage entre l'oncle et la nièce et entre la tante et le neveu. Cette interdiction est, elle aussi, étendue, puisque le mariage entre l'oncle et le neveu et entre la tante et la nièce est également prohibé.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN**Art. 2**

In het Burgerlijk Wetboek wordt geen definitie gegeven van het huwelijk. De hier voorgestelde definitie gaat ervan uit dat het huwelijk een plechtig contract is en dat beide partners van hetzelfde of van een verschillend geslacht zijn. Door uitdrukkelijk in het Burgerlijk Wetboek in te schrijven dat twee personen van hetzelfde geslacht mogen huwen, wordt een einde gemaakt aan het huwelijksbeletsel dat door de rechtspraak en rechtsleer is ontwikkeld en wordt het huwelijk toegankelijk voor homoseksuelen.

Het huwelijk wordt gedefinieerd als een plechtig contract dat als voornaamste doel het duurzaam samenleven van twee personen heeft. Deze definitie mag niet limitatief geïnterpreteerd worden: het is aan de twee personen zelf om uit te maken waarom zij in het huwelijk willen treden, het duurzaam samenleven kan een van deze redenen zijn.

Art. 3

Artikel 162 van het Burgerlijk Wetboek verbiedt het huwelijk tussen broer en zuster. Het huwelijksbeletsel wordt uitgebreid: ook twee broers of twee zusters mogen niet met elkaar in het huwelijk treden.

Art. 4

Artikel 163 van het Burgerlijk Wetboek verbiedt het huwelijk tussen oom en nicht en tussen tante en neef. Ook dit huwelijksbeletsel wordt uitgebreid: ook tussen oom en neef en tussen tante en nicht is het huwelijk verboden.

G. VERSNICK

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 144 du Code civil, remplacé par la loi du 19 janvier 1990, l'alinéa suivant est inséré avant l'alinéa unique:

«Le mariage est un contrat solennel par lequel deux personnes, de sexe différent ou du même sexe, unissent leurs destinées dans le but essentiel de vivre ensemble durablement.».

Art. 3

L'article 162, alinéa 1er, du même Code, modifié par la loi du 31 mars 1987, est remplacé par l'alinéa suivant:

«En ligne collatérale, le mariage est prohibé entre les frères, entre les soeurs, entre le frère et la soeur et les alliés au même degré.».

Art. 4

L'article 163 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«Le mariage est encore prohibé entre l'oncle et la nièce ou le neveu et entre la tante et la nièce ou le neveu.».

26 avril 1999.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 144 van het Burgerlijk Wetboek, vervangen bij de wet van 19 januari 1990, wordt vóór het eerste lid het volgende lid ingevoegd:

«Het huwelijk is een plechtig contract waarbij twee personen, van een verschillend of van hetzelfde geslacht, hun levens verenigen met als voornaamste doel duurzaam samen te leven.».

Art. 3

Artikel 162, eerste lid, van hetzelfde wetboek, gewijzigd bij de wet van 31 maart 1987, wordt vervangen als volgt:

«In de zijlijn is het huwelijk verboden tussen broers onderling, tussen zusters onderling en tussen broer en zuster en de aanverwanten in dezelfde graad.».

Art. 4

Artikel 163 van hetzelfde wetboek wordt vervangen als volgt:

«Het huwelijk is ook verboden tussen oom en nicht of neef en tussen tante en nicht of neef.».

26 april 1999

G. VERSNICK